

Forfatter: Jørgen Knudsen

Titel: Udrag fra Georg Brandes

Citation: Jørgen Knudsen: "Georg Brandes", i Jørgen Knudsen: *Georg Brandes*. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-authors-brandes-val-shoot-idm140696657921792.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Georg Brandes

Men med *Emigrantlitteraturen* var "Det moderne Gennembrud" sat i gang, inspirationen givet til en samfundskritisk, problemdebatrende litteratur uden respekt for den angiveligt mimoseagtige, romantiske efterklangspoesi, som den nye retning hånligt lagde bag sig. Hurtigt meldte åndsbeslægtede sig hos Brandes: J.P. Jacobsen, Holger Drachmann, Sophus Schandorph - og hans egen broder Edvard. "Litteraturselskabet" varede kun kort, men den naturalistiske og samfundskritiske digtning kom til at præge de følgende tiår og havde Georg Brandes som sin selvfølgelige ankermand og inspirator (hvis man da ikke, som Herman Bang, valgte at sætte sig udenfor og dermed gøre sig til modstander). Også eneren Henrik Ibsen hørte - trods forbehold - til kredsen. Tidens problemer sætter han direkte under debat fra og med *Et Dukkehjem* (1879), men allerede i 1872 fortæller han Brandes, at "jeg skriver aldrig en Linie uden at sige til mig selv: Hvad mon G.B. vil sige derom" (19.9. 1872, *Breve til Forældrene* I 18), og han har tegnet ham både som Julian i *Kejser og Galilæer* og som Doktor Stockmann i *En Folkefjende*. Også Bjørnson og Strindberg meldte sig siden under fanerne og erkendte taknemmeligt deres gæld - som et utal andre nordiske forfattere, jf. *Georg og Edvard Brandes - Brevveksling med nordiske Forfattere og Videnskabsmænd*, I - VIII, 1939ff.: Alexander Kielland, Kristian Elster, Arne Garborg, Jonas Lie, Gustaf af Geijerstam, Victoria Benedictsson, Oscar Levertin, Selma Lagerlöf, Gustaf Fröding, Ellen Key, Hjalmar Söderberg, Juhani Aho m.fl. - foruden Brandes' danske pennevenner: Hans Brøchner, C.J. Salomonsen, Harald Høffding, Troels-Lund, Holger Drachmann, J.P. Jacobsen, Sophus Schandorph, V. Pingel m. fl.